

Velferdsprotokoll for verpehøns

Forklaring til målinger

Fjærtap

Hvorfor er det viktig å vurdere fjærtap?

Fjærtap kan være et resultat av forskjellige problemer, område på kroppen hvor høna har mistet fjær kan hjelpe til med å finne ut hva som kan være årsaken til fjærtapet. Tap av fjær på ryggen og baken indikerer vanligvis fjærhacking. Det er mange faktorer som kan føre til fjærhacking, det kan inkludere rase, ernæringsmessig ubalanse, problemer med bygning/miljø, dårlig bruk av uteområde og oppdrettsforhold. Fjærhacking kan være veldig smertefullt og kan resultere i alvorlig skade, noen ganger til og med kannibalisme og død. Den dårlige fjærdrakta høna kan få kan føre til termisk ubehag (kulde eller solbrenhet) og redusert produktivitet. Det er forstått at høner som driver med fjærhacking er i en stresset tilstand som fører til at de starter med denne atferden.

Ødelagte fjær på hode og nakke kan indikere at det har foregått aggressiv hacking, ofte med sikte på hode og med potensiale til å føre til videre skade.

Andre årsaker til fjærtap er mekanisk ødeleggelse (slitasje fra utstyr/innredning, vanligvis hode-/nakkeområdet som er berørt), høye nivåer av eggproduksjon og sykdom.

Renhet

Hvorfor er det viktig å vurdere renhet?

Under normale forhold vil friske høns holde seg selv rene, de vil unngå skitne områder og de vil drive med regelmessig pussing av fjærene. Møkk rundt kloakk kan indikere diare. Møkk på fjærene kan indikere utilstrekkelig strøkkvalitet, et vått og skittent uteområde og/eller dårlig utforming av vagle/redeområde. Om hønene er skitne er det en potensiell kilde for å spre sykdom og av relevans for generell hygiene og velferd.

Antagonistisk atferd

Hvorfor er det viktig å vurdere antagonistisk atferd?

Antagonistiske atferder inkluderer både aggressiv atferd og skadelig fjærhacking. Høye nivåer av disse atferdene innenfor flokken kan resultere i omfattende fjærtap og smertefull skade, med en større risiko for kannibalisme. Disse atferdene kan også øke det generelle nivået av stress og frykt blant hønene. Noen høner kan bli forhindret fra å ha tilgang til alle fasiliteter, f.eks. reder og utganger.

Flightiness

Hvorfor er det viktig å vurdere fluktatferd?

En enkel observasjon til å hjelpe med å indikere den generelle atferden til flokken og hvor vant hønene er til at der er mennesker hos dem (indikerer hvor regelmessig og grundig det går folk blant hønene). Hønsflokker som blir lett skremte kan være stresset og mer utsatt for kvelning.

AssureWel is a collaborative project led by:

Høns som trenger ekstra oppfølging

Hvorfor er det viktig å vurdere om det er høns som trenger ekstra oppfølging?

Syke høner trenger ekstra oppmerksomhet for å sikre at enhver form for lidelse blir lindret så raskt som mulig. At man tidlig oppdager og behandler eller avliver syke høner er nøkkelen for å redusere sjansen for nedsatt velferd hos hønene. Et høyt antall av høner som trenger ekstra oppfølging kan indikere at flokken ikke får nok tilsyn eller har et underliggende helseproblem.

Dødelighet

Hvorfor er dødelighet en viktig måling?

Dødelighet er en velferdsmåling som kan gjenspeile forekomst av sykdom, predasjon, høye nivåer av skadelig fjærhakking, eller andre alvorlige velferdsproblemer. Det å registrere nivåer på dødelighet kan hjelpe til med å se forholdet mellom potensielle velferdsproblemer (f.eks. skadelig fjærhakking) og det resulterende nivået av dødelighet.